

УДК 378.126.1–047.22

ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ

К.О.Яблуновська, асистент

Миколаївський національний аграрний університет

У статті зроблено аналіз наявних у системі вищої аграрної освіти проблем та особливостей підготовки викладачів спеціальних дисциплін.

The article analyzes the problems in the system of higher agrarian education and the peculiarities of the training of teachers of special disciplines.

Постійні зміни й оновлення наукової інформації, прихід нових технологій навчання на противагу традиційним, необхідність реформування системи вищої освіти України, удосконалення та підвищення рівня її якості вимагають від викладачів закладів вищої освіти динамізму і здатності швидко засвоювати нову інформацію, постійно підвищувати рівень і якість власних знань, запроваджувати освітні й наукові інновації в освітній процес, тобто навчатися постійно, протягом усього життя [1]. «Найдосвідченіший педагог ніколи не повинен спинятися на досягнутому, бо якщо нема руху вперед то неминуче починається відставання», – писав В. Сухомлинський.

Аналіз наукових досліджень свідчить про наявність ґрунтових теоретико-практичних наробок щодо загальної підготовки викладача, формування його особистості, підвищення кваліфікації в системі педагогічної освіти [2]. Разом з тим проблеми аграрної освіти досліджуються значно менше. Вони є об'єктом наукових досліджень таких науковців, як Л. Барановська, А. Веліховська [2], К. Горбунова, Г. Долинський, А. Дьомін, Л. Комісарова, П. Лузан, С. Літвінчук, В. Свистун, Л. Подін, Л. Хахула. І все ж залишається малодослідженою проблема вдосконалення педагогічної діяльності викладача-аграніка з урахуванням вимог сьогодення, специфіки навчання дорослих людей з вищою освітою та досвідом практичної фахової, методичної та педагогічної діяльності.

Викладач спеціальних дисциплін аграрного вищого навчального закладу – це спеціаліст, призначений для роботи в навчальному закладі, системі підвищення кваліфікації та перекваліфікації кадрів агропромислового виробництва, науково – дослідних інститутах, навчально-курсівих комбінатах, центрах зайнятості та комерційних освітніх структурах. При цьому поняття викладач спеціальних дисциплін у даному випадку є тотожним поняттю інженер-педагог і включає, з одного боку, практичну діяльність суб'єкта, а з

іншого, – технічні дисципліни (загально технічні і спеціальні). Наявність глибоких знань із дисципліни – свідчення того, що людина – фахівець у певній галузі знань. Відсутність педагогічної, психологічної, методичної підготовки часто зводить нанівець усі навчальні старання педагога, який не здатен «трансформувати» фахові знання в навчальні й передавати їх студентам.

Професійно-педагогічна діяльність викладача спеціальних дисциплін вирізняється певною специфікою, поліфункціональністю, адже вона передбачає викладання сукупності наук; наукової діяльності; керівництва навчально-пізнавальною діяльністю студентів; теорії, перспектив розвитку наукових проблем; навчання методам роботи в лабораторіях; використання методик спостереження та експерименту; сприяння розвитку в студентів загальнолюдських цінностей, світогляду; формування та розвитку професійних якостей майбутніх викладачів та ін., тобто охоплює широкий спектр видів роботи, навчальних дисциплін, враховує сучасні тенденції реформування технологічної та вищої світи [3].

Специфічною особливістю професійної діяльності педагога вищої школи є її всеохоплюючий комунікативний характер. Кожна форма організації навчання у вищій школі (лекції, семінарські заняття, практичні та лабораторні роботи, консультації, різноманітні форми організації самостійної роботи студентів, колоквиуми, заліки й іспити, наукові студентські семінари, конференції і т.д.) – це професійно-педагогічне спілкування викладача із студентом, яке потребує від педагога не тільки знань певного спеціального матеріалу – змісту викладання, а , перш за все, високого рівня розвитку професійних комунікативних якостей, професійної культури [4].

Сучасні процеси оновлення педагогічних та наукових кадрів аграрних вищих навчальних закладів (в основному за рахунок молодих викладачів та науковців без наукових ступенів і вчених звань) надають проблемі формування якісного складу науково-педагогічних працівників аграрних вищих навчальних закладів особливого значення [5].

Важливою складовою становлення особистості викладача спеціальних дисциплін є його самовдосконалення [6]. А від так для самостійної роботи науково-педагогічних працівників можна рекомендувати знайомство з педагогічними інноваціями, кращим досвідом, новими ефективними методиками, прийомами навчання тощо, використання їх на практиці , експериментування з метою творчого застосування, розвиток внутрішньої мотивації до підвищення рівня професійно-педагогічної та наукової діяльності. Створення власних методик, особистісно неповторних способів здійснення педагогічної діяльності. Тож важливим напрямом формування методичної компетентності викладачів спеціальних дисциплін є самоосвіта.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Shebanin, V. & Kormyshkin, Yu. (2019). Changing the Paradigm of Educating the Generation Z Students of University-Level Economics. *Modern*

Economics, 18(2019), 224-229. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V18\(2019\)-34](https://doi.org/10.31521/modecon.V18(2019)-34) (дата звернення 28.02.2020).

2. Курепін В.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі закладів вищої освіти, уклад. В.М. Курепін, А.Б. Веліховська, К.М. Комісаренко // Перспективна техніка і технології – 2019 : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і студентів, м. Миколаїв, 27 вересня 2019р. – Миколаїв : МНАУ, 2019. – С. 132 – 134 .

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6407> (дата звернення 23.02.2020).

3. Яблуновська К. Екологічна підготовка майбутніх викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти / К. Яблуновська // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання : збірник матеріалів XII всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної), Київ, 5-18 березня 2018 р. - К. : ІПТО НАПН України, 2018. – С. 218-220.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/4733> (дата звернення 25.02.2020).

4. Яблуновська К. О. Організаційно-педагогічні умови професійної підготовки майбутніх інженерів-педагогів / К. О. Яблуновська // Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матер. XIII Всеукраїн. наук.-практ. конфер. – Київ, 2019. - С. 313.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6423> (дата звернення 26.02.2020).

5. Курепін В.М. Психолого-педагогічні методи формування креативного мислення в майбутніх інженерів-педагогів, уклад. В.М. Курепін, В.С. Іваненко // Осінні наукові читання : матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, секція № 10. Педагогічні науки, м. Тернопіль, 27 листопада 2019 р. - Тернопіль : ГО «Наука та освіта без кордонів», 2019.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6416> (дата звернення 26.02.2020).

6. Курепін В.М. Використання інноваційних технологій навчання – запорука підготовки висококваліфікованих спеціалістів, уклад. В.М. Курепін, Д.В. Курепін // Осінні наукові читання : матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, секція № 10. Педагогічні науки, м. Тернопіль, 27 листопада 2019 р. - Тернопіль : ГО «Наука та освіта без кордонів», 2019.

URL:<http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/6417> (дата звернення 27.02.2020).